

Waar is de hond?

en andere rijke teksten

VOOR OKAN

© 2023 - Wablief

Frederik de Merodestraat 27

2800 Mechelen

www.wablief.be

boeken@wablief.be

Vormgeving: Merel Van Meurs

Druk: Wilco bv.

Illustratie op de cover: Julie Vangeel

Dit boek is ook beschikbaar als luisterboek.

Dit boek kwam tot stand in samenwerking met het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief.

Rijke teksten voor OKAN

Wablieft verzamelde voor dit project meer dan 50 nieuwe rijke teksten, in eenvoudig Nederlands, voor jongeren in OKAN-klassen. Dat deden we met steun van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief. Nog meer rijke teksten vind je op de website rijketeksten.org van de Taalunie.

Dit boek is een deel in een reeks van vijf boeken. Enkele teksten van dit project vind je enkel online. Bij alle verhalen en teksten van dit project hoort lesmateriaal. De teksten en het lesmateriaal kan je gratis downloaden. Alle info vind je op wablieft.be/OKAN

Wablieft dankt het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid voor de kans om dit project te mogen realiseren. En natuurlijk ook iedereen die meewerkte: alle auteurs, illustratoren, iedereen die lesmateriaal maakte en de leden van de stuurgroep.

Luchtpost

Anne Provoost

Arun ploft zijn tas neer op de bank van de trein.
‘Ben je zo moe van het kamp, Arun?’ vraagt zijn zus Deepti.

‘Jij bent toch een sportman?’

Nog altijd geen spieren na een week trainen?’

‘Het komt niet door de training,’ antwoordt Arun kalm.

‘Maar door die gewichten.

Elk apart zijn ze niet zwaar.

Maar samen in één tas wegen ze wel wat.’

‘De spelers van je ploeg zullen je dankbaar zijn,’ zegt Deepti.

‘Ze krijgen straks spierballen dankzij jou.’

‘Ze breken vooral mijn rug,’ mort Arun.

‘Laten we hopen dat Jeroen klaarstaat.

Ik draag die gewichten niet door heel Brussel.’

‘Jaja, hij komt vast,’ stelt Deepti hem gerust.

‘Hij heeft het beloofd.

Hij laat ons niet zitten.’

De trein vertrekt.

Hij rijdt naar de hoofdstad, naar hun thuis.

In de wagon zitten nog twee andere mensen.
Tegenover hen een man met lang haar en een sik.
Hij draagt zijn haar in een staartje.
Hij leest een dik boek.
Hij heeft veel spullen bij zich.
Voor hem op het tafeltje ligt een stapel papieren,
met blauw-rode randen.
Een rubberen band houdt ze bij elkaar.
Aan de overkant zit nog een man.
Die ziet eruit als een apotheker.
'Net de apotheker van bij ons in de straat,'
fluistert Arun.
Deepti lacht, want het is waar.
De man lijkt er heel erg op.
Maar hij is het niet echt.
Deze 'apotheker' stopt zijn das in zijn boekentas.
Hij haalt er een krant uit.
Verder zit er niemand in de wagon.
Of toch niet voor zover Arun kan zien.
Misschien zit er op het toilet iemand die niet
betaald heeft.

'Heb jij onze kaartjes al gekocht?' vraagt Arun.
'Wacht even,' antwoordt Deepti.
'Het is hier zo warm.
Ik trek eerst mijn jas uit.'

Arun stoot zijn zus aan.
De man met de krant kijkt naar hen, merkt hij.
‘Koop ze nu meteen,’ zegt hij.
‘Rustig toch,’ antwoordt ze kort.
‘Als de controleur komt, dan houden we ons van
de domme.
We spreken een raar taaltje.
Ondertussen open ik de app.’
‘*Tripolapikalu bola,*’ zegt Arun, zonder een spier
van zijn gezicht te vertrekken.
‘*Sniptung hali fubongti,*’ antwoordt Deepti ernstig.
‘Nee echt, koop die kaartjes snel,’ zegt hij.
‘Dit is niet grappig.
Ik wil geen boete voor zwartrijden.’

De trein vertraagt.
De man met het staartje staat op.
Hij klemt het pak papieren onder zijn arm.
Dan bedenkt hij zich.
Hij trekt eerst zijn jas aan.
Dan pakt hij zijn fototoestel uit het rek boven
hem.
Hij haalt zijn koffer van onder de bank.
‘De app is traag,’ zegt Deepti.
‘Het rondje blijft maar draaien.’
Ze wacht geduldig.

‘Kijk eens hoe laag dat vliegtuig komt,’ zegt ze als ze opkijkt.

‘Je kan de wielen zien uitklappen.’
Ze zien niet waar het toestel landt.
Want de trein vertrekt weer.

‘Oooh, Arun! Kijk nu!’ roept Deepti.

‘Die man heeft zijn papieren laten liggen!’
Ze loopt naar de deur om hem terug te roepen.
Maar het is al te laat.

Ze kan de man nergens meer zien.

‘Kijk of er een telefoonnummer op zijn papieren staat,’ zegt Arun.

‘Dan kunnen we hem bellen.’

Deepti maakt de rubberen band los.

De brieven vallen in haar schoot.

Het zijn er wel 30.

‘Kijk op de achterkant,’ zegt Arun.

‘Daar staat meestal de afzender.’

Maar er staat geen adres of telefoon-nummer op de achterkant.

De enveloppen zijn dicht.

Er staat in grote letters *Luchtpost* op.

Ze zien er belangrijk uit.

‘Hé!’ zegt Deepti plots.
‘Kijk eens voor wie deze brief is!
To the President of Brazil.’
Op de andere enveloppen staat hetzelfde.
Alle brieven zijn voor de president van Brazilië in
Zuid-Amerika.

Een jonge vrouw stormt de wagon in.
Ze hijgt nog luid na.
Ze was bijna te laat.
De deuren gaan dicht en de trein begint te rijden.
De jonge vrouw gaat op de plaats zitten waar de
man met het staartje zat.
‘Kan ze niet wat verderop zitten?’ fluistert Deepti.
‘Ik wil hier rustig over kunnen nadenken.’
Ze heeft een stapel brieven voor een president op
haar schoot.
Dat gebeurt niet elke dag.
Alle adressen zijn met de hand geschreven.
Met de hand geschreven is altijd belangrijk.
Een brief die je met de hand schrijft, is
persoonlijk.
‘We moeten de brieven aan die man
terugbezorgen,’ zegt Arun.
‘Je hebt gelijk.
Ze zijn voor de leider van een land.

Dat is niet niks.
Maar we weten niet waar de man met het staartje woont,' zegt Deepti.
'Misschien staat er een adres aan de binnenkant?' vraagt Arun.
'Anders kan de president toch niet antwoorden.'
'We moeten een envelop openmaken,' zegt Deepti vastberaden.
Ze draait de brieven in haar handen.
Arun kijkt zijn zus verschrikt aan.
'Niet zo ongerust, Arun.
Ik doe er maar eentje open.
Er staat vast een adres binnenin.
Hoe gaan we al die brieven anders terugbezorgen?'
Deepti gebruikt haar nagels.
Ze opent voorzichtig een brief.

De jonge vrouw naast hen kijkt even op.
Deepti wacht tot ze weer uit het raam kijkt.
Dan trekt ze de brief snel uit de envelop.
'Lees voor. Wat staat erin?'
Wat vervelend!
De brief is geschreven in een andere taal.
Hij begint met *Prezado Senhor Presidente*.
'Kijk onderaan,' zegt Arun.

'Naar de afzender.
Meer hebben we niet nodig.'
Deepti tuurt naar het papier.
Er staat een naam onderaan, maar ze kan die niet
goed lezen.
Kuipers of *Keubers*, of zo.
Er staat ook nog een handtekening.
Maar geen adres.
'Wat moeten we hiermee?' zucht Deepti, net iets
te luid.

De jonge vrouw naast hen kijkt Deepti aan en
vraagt:
'Kunnen jullie geen Portugees lezen?'
Deepti en Arun schrikken.
'Ik geloof dat je iets zei in het Portugees?' vraagt
de vrouw.
'Mijn halfzusje is Portugees.
Ik begrijp de taal goed.
Geef eens hier.
Ik kan het vast wel vertalen.'
Voor Arun en Deepti iets kunnen zeggen, heeft ze
de brief al vast.
'Mag ik hem lezen en vertalen?'
Oh jee, waarom praat ze niet wat stiller.
'Oei oei,' klaagt de vrouw.

‘Veel moeilijke woorden!’

En even later:

‘Ik begrijp de brief niet goed.

Hij gaat over drie mensen in de gevangenis.

Hun namen zijn Nelson Silveira, Bernardo Pinto en Clara da Silva.

De overheid moet hen vrijlaten, staat hier.

Wat heeft dit te betekenen?

Gevangenen vrijlaten?

Zonder hun straf uit te zitten?

Dat klinkt raar.’

Deepti en Arun kunnen niet antwoorden van verbazing.

De jonge vrouw geeft de brief terug.

Ze staat op en pakt haar rugzak.

‘Hier moet ik eruit,’ zegt ze.

Ze stapt het perron op en is al snel niet meer te zien.

Deepti en Arun kijken elkaar met grote ogen aan.

‘Denk jij ook aan dat verhaal waarover de trainer vertelde?’ vraagt Deepti.

‘Een moordenaar kwam na zijn straf vrij.

Hij was heel boos op de rechter die hem zijn straf gaf.

Hij kidnapte haar kleinkind.

Het liep goed af. Maar toch ...
Het meisje was maar 4 jaar oud.
Ze was dagenlang vermist.
Het was heel erg voor de familie.'
Arun krijgt er kippenvel van.
De man met het staartje wil misdadigers
vrijlaten.
Maar wat zal er gebeuren als ze vrij zijn?
Ze zijn dan toch nog altijd gevaarlijk?
'Die brieven moeten verdwijnen,' zegt Deepti.
'Ja,' knikt Arun.
'We moeten ze verscheuren.
Ze zijn onrechtvaardig.
Een gevaar voor anderen.
Wie een straf kreeg, moet die uitzitten.
Wie wil nu dat boeven vrij rondlopen?'

Arun scheurt de eerste brief in twee stukken.
Deepti neemt er ook één.
Arun scheurt een derde ...
Plots staat de man die op de apotheker lijkt naast
hen.
'Zeg, gaat het een beetje?'
Hij ruikt de brieven uit hun handen.
'Ik heb het gezien! Ik heb alles gezien!' roept hij.
'Dit is een misdrijf.

Jullie hebben helemaal geen respect.
Meneer de conducteur, kom vlug hier!’
Nu komt de trein-begeleider ook bij hen staan.
Arun is in paniek.
Veel gedachten schieten door zijn hoofd.
Misschien krijgen ze een boete.
Of misschien moeten ze wel naar de politie!
Hij moet het uitleggen.
Hij moet uitleggen dat ze iets goeds wilden doen.

Arun opent zijn mond om iets te zeggen, maar
doet hem meteen weer dicht.
Niemand laat hem uitspreken.
De man die op de apotheker lijkt, wordt steeds
kwader.
Hij roept tegen de trein-begeleider:
‘Deze buitenlanders hebben een stapel brieven
gepakt van een passagier.
Ze hebben die brieven opengemaakt en gelezen.
Ze hebben andere reizigers laten meelesen.
Alsof het brief-geheim in dit land niet bestaat?
Ze fluisteren ook de hele tijd geheimzinnig.
Ze spreken een geheime taal met elkaar.
En dan verscheuren ze die brieven ook nog eens.
Goed dat ik hen tegenhield!
Anders hadden ze alle brieven vernietigd.’

Arun en Deepti kunnen hun oren niet geloven.
Wat deze man zegt, is helemaal niet waar!
Arun denkt:
dit is niet eerlijk! Ik heb dit niet verdiend!
Deepti probeert iets te zeggen.
Ze vertelt over de president en de misdadigers die
gaan ontsnappen.
Maar de apotheker luistert niet.
Arun en Deepti voelen zich als twee muizen die
door een kat in een hoek gedreven worden.
'We zijn in Brussel,' bromt de trein-begeleider.
Hij wil zich niet met de zaak bemoeien.
Hij wil gewoon verder met zijn werk.
'Hier moeten jullie zijn?
Stap maar af,' zegt hij.
'En neem die brieven mee.'

Op het perron ligt een platgedrukt pak friet.
Zo voelt Arun zich ook een beetje.
Hij is boos omdat hij onrechtvaardig behandeld
werd.
En Deepti staat de hele tijd te slikken.
Gelukkig staat Jeroen op hen te wachten.
Hij pakt de zware tas over van Arun.
Hij ziet meteen dat er iets mis is.
Hij laat hen het hele verhaal vertellen.

Hij vraagt of hij de brieven mag zien.
Jeroen houdt de verscheurde stukken van de brief
bij elkaar.
Hij leest even.
Dan lacht hij geheimzinnig.
‘Ik begrijp geen Portugees.
Maar ik begrijp wel waar dit over gaat.
Maak jullie maar niet ongerust.
Stap in de auto.
We rijden even langs de Goffartstraat.
Daar moeten we toch ongeveer langs, op weg
naar de sporthal.’
‘De Goffartstraat? Wat is daar?’ vraagt Deepti.
‘Daar is het kantoor van Amnesty International.
Daar zal duidelijk worden wat het misverstand is.’
Arun en Deepti kijken elkaar verwonderd aan.

De Goffartstraat is niet ver van het station.
Ze zijn er al snel.
Er is een groot raam, met een deur in het
midden.
Er hangen posters.
Daarop staat een kaars met prikkeldraad
eromheen.
Aan het onthaal zit een vrouw met grijs haar.
Ze groet de bezoekers.

Ze kijkt een beetje verbaasd naar de brieven in hun handen.

‘Deepti,’ vraagt Jeroen, ‘wil jij het uitleggen?’

Deepti vertelt wat er gebeurd is.

Hier en daar vult Arun aan.

De grijze vrouw knikt.

‘De man op de trein was boos op jullie.

En jullie vinden dat jullie dat echt niet verdienen?’

Deepti en Arun durven haar niet goed aan te kijken.

Ik voel het al aankomen, denkt Deepti.

We krijgen een preek over wat we verkeerd deden.

En dat we straf verdienen.

Omdat je geen brieven van anderen mag lezen.

Ze weet het intussen al allemaal wel.

Of nee, toch niet!

Er komt geen preek.

De vrouw blijft vriendelijk.

‘Hebben jullie dat nog al eens meegemaakt?’

Dat je straf kreeg zonder dat je die verdiende?’

‘Zeker, in de training,’ zegt Deepti.

‘Toen moesten we allemaal 50 push-ups doen, omdat twee jongens gefloten hadden.’

‘En bij het mini-voetbal,’ zegt Arun.

'Ik moest op de bank.
Maar het was niet mijn fout dat die andere
jongen viel.'
'Wel dan,' zegt de vrouw.
'Als iemand iets ergs doet, kan hij of zij een
gevangenis-straf krijgen.
Maar in sommige landen moet je de cel in om
wat je zegt.
Stel je je dat voor.
Lijkt je dat correct?'
'Nee,' zegt Arun.
'Iedereen mag vrij spreken.'
De vrouw vertelt:
'Lang geleden ondertekende een groep landen een
verklaring.
Daarin staat dat niemand onrechtvaardig gestraft
mag worden.
En dat mensen mogen zeggen wat ze denken.
Als ze maar niet oproepen om iemand kwaad te
doen.
Dat is een recht.
Maar niet alle overheden houden zich aan die
afpraak.
Daarom is er Amnesty International.
Onze organisatie kijkt toe.
En luister nu goed.

In Brazilië wonen Nelson Silveira, Bernardo Pinto en Clara da Silva.
Zij hebben in hun dorp een klein schooltje opgericht.
In de klas hebben ze verteld dat de rijkdom in hun land slecht verdeeld is.
Sommige mensen hebben heel veel geld.
Anderen hebben bijna niets, zeiden ze.
En dat komt omdat wie de macht heeft, vaak alleen maar nog meer geld wil.
Een paar dagen later haalden soldaten hen op.
Ze gooiden Nelson, Bernardo en Clara in de gevangenis.
Zonder proces of onderzoek.
Enkel maar om wat ze gezegd hadden.
Als zoiets gebeurt, schrijft Amnesty International brieven.
We vragen de president om de drie vrij te laten.’
‘En luistert de president dan?’ vraagt Arun verwonderd.
‘Natuurlijk luistert hij niet als hij maar een paar brieven krijgt.
Maar wij schrijven met duizenden mensen, uit de hele wereld.
Zo krijgt de president elke dag zakken vol brieven.

En dan voelt hij dat de hele wereld naar hem kijkt.

Vaak laat hij dan die gevangenen vrij.'

'En die brieven hebben wij vandaag verscheurd?' vraagt Arun verschrikt.

'Ik wist niet ... ik bedoel ...,' stottert Deepti.

'Ik dacht dat gevangenen altijd wel iets verkeerd gedaan hebben.'

'Dat is vaak zo,' zegt de vrouw.

'Maar ook dan hebben ze recht op een eerlijk proces.

En als wij zeker weten dat mensen straf kregen voor een mening, zonder geweld te gebruiken, dan doen we alles om hen vrij te krijgen.'

Jeroen ziet dat Deepti en Arun zich wat schamen.

'Weet je wat we doen?' zegt hij.

'We schrijven zelf elk een brief.

Om de gescheurde brieven te vervangen.'

'Oké,' knikt Arun.

'En we vragen onze familie om ook brieven te schrijven.

Misschien de klas op school.

En alle leden van de sportclub.'

'Rustig maar,' zegt de grijze mevrouw.

‘Je bedoelt het goed.
Maar kinderen kunnen beter geen brieven
schrijven.
Die presidenten zeggen dan dat kinderen dat niet
doen uit vrije wil.
En dat doet de gevangenen meer slecht dan
goed.’
‘Ach zo,’ zegt Deepti.
‘Daar had ik niet aan gedacht.’
‘En wat doen we met deze stapel brieven?’ wil
Arun weten.
‘Ik ken de man met zijn staartje heel goed,’ zegt
de vrouw.
‘Hij leidt een groep mensen die brieven schrijft in
de buurt.
Ik geef hem de brieven terug.
En ik vertel hem het verhaal.’
‘Hij zal vast boos zijn ...’ zegt Deepti.
‘Welnee. Hij zal blij zijn,’ zegt de vrouw.
‘Want hij heeft zijn brieven terug.
En jullie hebben Amnesty International leren
kennen.’
Ze zwijgt even en denkt na.
Dan zegt ze: ‘Ik kan hem vragen om naar jullie
klas te komen.
Of naar de sportclub.

Daar kan hij vertellen over waarom we brieven schrijven.'

Dat vinden Arun en Deepti een goed idee.

Ze geven de vrouw het nummer van hun leraar.

En Jeroen geeft ook zijn nummer.

Ze nemen afscheid en gaan terug naar de auto.

Arun stoot bij het instappen Deepti zacht aan.

'*Bach gaye*, wat een dag.

Twee keer aan iets ontsnapt!' fluistert hij.

'Ja, echt hè, *bach gaye*.

Maar wat bedoel je met *twee keer*?'

'Die brieven, maar ook de kaartjes.'

'Kaartjes?'

'Ik bedoel: die app die bleef draaien!'

Deepti slaat haar hand voor haar mond.

'Oei, ja! Die app voor de treinkaartjes!

Door de brieven helemaal vergeten.'

Ze kijkt op haar telefoon.

Aankoop mislukt, probeer later opnieuw, staat er.

'Haha!' lacht Arun.

'We hebben gelukkig geen boete gekregen.

Leuk om geen straf te krijgen als je een fout maakt.

Veel erger als het omgekeerd is.

Het geld dat we niet voor de kaartjes moesten betalen, is voor Luchtpost.'